

**MĚSTO HRADEC KRÁLOVÉ VE SVĚTLE SOUPISU
OBYVATELSTVA ČECH PODLE VÍRY Z ROKU 1651**

Milena LENDEROVÁ

Soupis obyvatelstva Čech podle víry z roku 1651, k jehož vyhotovení dal podnět patent místodržících ze 16. listopadu 1550, je první systematickou evidencí obyvatelstva v Čechách. Jeho cílem bylo podchytit náboženskou situaci v zemi; za tímto účelem eviduje - podle jednotlivých panství - veškeré obyvatelstvo měst a vesnic, s výjimkou vojska a duchovenstva. U každé osoby je uvedeno jméno, věk, postavení a náboženská charakteristika; soupis je tak jedním z nejvýznamnějších demografických pramenů protostatického období.

Předkládaná práce si nečiní nárok být vyčerpávající studií o hospodářských, sociálních demografických důsledcích třicetileté války v jednom z českých královských měst. Chce pouze nastínit základní charakteristiku Hradce Králové na prahu druhé poloviny 17. století a přispět tak ke zmapování dějin města, jež je v současné době historiky téměř opomíjeno¹⁾.

Soupis obyvatelstva podle víry odráží celkovou situaci, v níž se město ocitlo po ukončení třicetileté války. Válka prohloubila jeho hospodářskou stagnaci, zřetelnou od konce 16. století, v hluboký úpadek. V 60. letech 16. století měl Hradec (vnitřní město i podměstí) 781 dům²⁾. Na počátku 17. století počet domů mírně poklesl, berní rejstřík z roku 1607 udává 634 domy³⁾. Uvážíme-li - s rizikem nepřesnosti - na jeden dům počet pěti obyvatel, mělo město na počátku 17. století asi 3 170 obyvatel, a to bez duchovních a osob příslušejících ke královskému dvoru.

Před rokem 1620 patřilo městu 16 vesnic, jež po bělohorské bitvě propadly konfiskacím. Když je roku 1628 císař městu vrátil, tři z nich (Rusek, Skalička, Piletice) byly již nenávratně v cizích rukou. Město utrpělo nejen přímými vojenskými akcemi - několikeré švédské obsazení či obležení, obsazení císařským vojskem, ale i násilnými rekatolizačními akcemi, vrcholícími v letech 1627-1628. Do vnitřních poměrů zasáhl příchod jezuitů v roce 1636.

Uvedené události postihly město po všech stránkách, ke zhoršení demografické situace přispěly morové epidemie, z nichž poslední vypukla v létě 1650 a doznívala ještě v prvních měsících roku následujícího.

Podle sčítání, provedeného královským rychtářem a představiteli města, žilo v Hradci Králové v roce 1651 celkem 1766 lidí, z toho 862 muži a 904 ženy. Již při zřejmém pohledu nás překvapí nízké zastoupení dětské populace: 336 dětí do 14 let představuje pouze 19,03 % veškerého obyvatelstva města a podměstí. Na jednu ženu v reprodukčním věku tak připadalo pouze 0,56 dětí. Nejvíce dětí měly ženy městského stavu (1,02), nejméně poddané (0,33). Nejnepříznivější byla situace ve věkové skupině 0 - 5 let, kde bylo pouze 141 dítě, tj. 7,98 % z celkového počtu obyvatelstva. Tato skutečnost je důsledkem nejen doznívajícího válečného období, ale i morových epidemií, k nimž jsou děti vnímavější než dospělí.⁴⁾ Naopak obyvatelstvo nejstarší, nad 50 let, je velmi početné: celkem 277 lidí, tj. 14,69 % z celkového počtu. V pobělohorském Hradci se jednalo tedy o regresivní typ populace s nízkou dětskou kvótou - na jedno dítě do 6 let připadají téměř dva dospělí nad 50 let.

Jako populace progresivního typu se jeví pouze židovské obyvatelstvo - zde ze 36 lidí bylo 15 dětí do 14 let, tj. 41,66 %. Jedná se však o tak malý vzorek, že závěr nemusí být směrodatný.⁵⁾

Ve složení obyvatel podle pohlaví vychází obvykle vyšší zastoupení žen - ze 1766 obyvatel žily v Hradci a podměstí 904 ženy, tj. 51,19 % obyvatel. Nejvyrovnanější byla nejnižší věková skupina - 71 chlapec a 70 děvčat (index maskulinity 1,01). U věkové skupiny 6 - 14 let je nebyvalé zastoupení chlapců (index 1,24), u dospělých se tento poměr obrací: ve skupině 15 - 49 let připadá 0,92 mužů na 1 ženu, ve skupině nad 50 let 0,88 mužů.

Nepřekvapuje většinou velký věkový rozdíl mezi manžely - muž je často starší až o dvě generace, vzácnější jsou opačné případy. I v Hradci Králové zůstávaly v těchto nejistých dobách dospělé děti u rodičů. Ve srovnání s ostatními městy⁶⁾ žilo v městě a okolí vysoké procento vdov, a to v podstatě ve všech sociálních skupinách.

Co do sociální struktury jsou nejpočetnější svobodníci, usazení v městě i na podměstských dvorech, kde provozovali řemeslo. Vyskytuje se však mezi nimi i 1 učitel, 2 prokurátoři, 2 myslivci, 1 "chirurgus" a 2 knihari. Svobodníci usazení ve městě a podměstích tvořili skupinu o 1032 osobách, tj. 58,44 % z celkového počtu obyvatel.

Pokud se týče vrstev privilegovaných (duchovenstvo není ve fazi uvedeno), žilo zde celkem 14 osob rytířského stavu (4 muži, 10 žen, z toho 4 děti). Měšťanů bylo 345, židů 36. Toto sociální rozvrstvení (úplné údaje viz tabulka v příloze) dokládá úpadek města, ovlivněný mj. početním oslabením měšťanů. 345 měšťanů, uvedených v soupise, je dáno součtem všech obyvatel městského stavu, bez rozdílu věku a pohlaví, tzn. nejen majitelů domů. Přitom k roku 1614 je uváděno 781 "sousedů", před rokem 1639 ještě 739 "sousedů"⁷⁾. Berní rula z roku 1654 uvádí 185 "sousedů" v městě a na podměstích, takže na jednoho daňového poplatníka připadalo zhruba 9 osob⁸⁾. Pokles počtu daňových poplatníků měl samozřejmě nepříznivé důsledky nejen pro město, ale i pro stát.

Počet poddaných naopak rostl. K roku 1614 žilo v městě a okolí 223 poddaných⁹⁾, v roce 1651 to bylo již 339 osob, tj. 19,2 % z celkového počtu obyvatel.

Na základě zřejmé konfrontace údajů soupisu a berní ruly (podrobnější komparace by měla být předmětem dalšího studia) se dá odhadnout počet obyvatel na 1 dům. Rula uvádí 201 dům obydlený a 11 pustých¹⁰⁾. Uvážíme-li skutečnost, že dům pustý neznamenal současně dům neobydlený, lze vypočítat, že na jeden dům připadalo 8,33 obyvatel.

Poněkud jinak se jeví struktura obyvatelstva hradeckých poddanských vsí, jichž mělo město k roku 1651 celkem 11 obydlených (Hřibsko, Kluky, Lochenice, Malšovu Lhotu, Plačice, Plotiště, Předměřice, Roudničku, Třebeš, Vlčkovice, Všešary) a 2 pusté (Březhrad a Lhoru pod Strání), jež však v soupise nefigurují¹¹⁾. V obydlených vsích žili celkem 743 obyvatelé¹²⁾, z toho 494 dospělí a 247 dětí do 14 let, tj. 33,24 % dětské populace, z ní pak 92 děti skupiny 0 - 5 let (12,38 % celkového počtu obyvatel). Zastoupení dětské populace se na venkově jeví mnohem příznivější než ve městě, což lze hypoteticky vysvětlit těmito faktory:

1. nižší dětskou a kojeneckou úmrtností na venkově,
2. venkov byl uchráněn nejkatastrofálnějších důsledků morové epidemie,
3. tradičně vyšší porodností,
4. přílivem mladých manželských párů na opuštěné zemědělské usedlosti.

Obyvatelstvo nad 50 let má mezi venkovským obyvatelstvem nejmenší zastoupení - celek 55 lidí představuje pouhých 7,4 % z celkového počtu.

Nejlidnatější z poddanských vsí byly Lochenice, obydlené 250 lidmi, z nichž 226 bylo poddaných a 24 svobodníky. Žily zde 74 děti, tj. 29,6 % obyvatelstva Lochenic.¹³⁾

Nejmenší byla Malšova Lhota ("vesnička Lhotka za Malšovicemi") se 7 obyvateli (6 poddaných a 1 svobodník), z čehož 3 byly děti.

Poměr pohlaví odpovídal stavu ve městě - na jednu ženu připadalo 0,9 mužů. V nejnižší věkové skupině připadalo 0,84 chlapců na 1 dívku, ve skupině 6 - 14 let 1,04 chlapců, u dospělých v reprodukčním věku 0,83 % mužů a u nejvyšší věkové skupiny nad 50 let 1,2 mužů na 1 ženu. Žen nad 50 let žilo na venkově výrazně méně než v městě; zatímco v městě se podílely 8,32 % na celkovém počtu obyvatel, na venkově pouhými 3,36 %. Tuto skutečnost lze vysvětlit větším pracovním zatížením venkovské ženy a vyšší frekvencí porodů.

Náboženské poměry svědčí o úspěšně probíhající rekatolizaci města a jeho okolí. V letech 1624-1627 odešlo pod tlakem vnějších okolností z Hradce 45 nekatolických rodin¹⁴⁾. Když v r. 1628 vrátil císař městu odňatá privilegia, určil výslovně, že se vztahují toliko na katolíky. Počátkem téhož roku dorazila do města rekatolizační mise v čele s opatem strahovského kláštera Kašparem Questenbergem a

ihned zahájila svou činnost. Ke katolictví přistoupilo v prvních dnech 80 rodin¹⁵⁾. O úspěchu náboženské pacifikace města svědčí i skutečnost, že se žádný z jeho obyvatel nepřidal k protikatolickým akcím rolnického obyvatelstva v širším okolí.

Významnou posilou protireformace byl roku 1636 příchod jezuitů do města. Na počátku roku 1651 uspořádali hromadnou bohoslužbu jako opatření proti moru; během mše konvertovalo 490 lidí z dalekého okolí¹⁶⁾.

Nijak tedy nepřekvapí, že v soupise nacházíme mezi obyvateli města a podměstí výhradně - s výjimkou 36 židů - obyvatelstvo katolického vyznání. U dětí tzv. předzповědního věku není vyznání uvedeno, v rubrice náboženské příslušnosti je však pravidelně poznámka "naděje ku získání", postupně zkracovaná v pouhé "n". U nekatolíčky Doroty, chůvy v domě měšťana Václava Kameníka, staré 50 let, je poznámka "ušla pryč". Na podměstí žili dva mladí nekatolíci, u obou je poznámka "naděje ku získání".

Jistý počet nekatolíků se vyskytoval v poddanských vsích. V Předměřicích žily dvě nekatolíčky, matka s dcerou, jež odešly těsně před zahájením soupisu. U jedné nekatolíčky, manželky předměřického katolíka, je uvedena naděje ke konverzi, stejně jako u jiné vdané ženy v Plotištích. Rovněž v Plotištích sloužily dvě děvečky nekatolického vyznání, i u nich se předpokládala naděje ke změně vyznání¹⁷⁾.

Soupis dává nahlédnout též do hospodářského života města, umožňuje však pouze závěry, týkající se strukturovanosti hospodářského života, nikoli jeho objemu či kvality. Jisté je, že město nemohlo dostát svým berním povinnostem a jeho dluh byl v této době odhadován na asi 72 000 kop grošů, stejně vysokou sumu dlužilo na úrocích¹⁸⁾. Nepříznivým faktorem bylo rovněž usazení jezuitského řádu v městě - pro svou stavební činnost zabrali jezuité postupně 9 měšťanských domů, s nimiž však berní kalkul i nadále počítal. Významnou položku v hospodářském životě Hradce tvořilo zemědělské podnikání měšťanů - v r. 1651 byly osazeny všechny dvory na podměstí, včetně 11 vypálených, na jednom z nich žilo dokonce 50 osob.

Přes ekonomický úpadek se v pozdně feudálním městě udržela poměrně vysoká specializace řemesel, známá z období vrcholného feudalismu, jež byla nejmarkantnější v kovozpracujících odvětvích. Ve srovnání s předbělohorským obdobím nebylo již centrem řemeslné výroby podměstí - město s byt' pobořenými hradbami poskytovalo více bezpečí v neklidných dobách; navíc došlo v letech války ke zničení

valné většiny podměstských hospodářských staveb a zařízení. Část řemeslné výroby se tak přesunula do hradeb a na podměstí zůstala převážně odvětví bezprostředně závislá na vodě (mlynáři, soukeníci, jircháři aj.). Rozdíl mezi počtem řemeslníků v městě a podměstích nebyl však velký - v městě sídlilo 100 výrobců, na podměstí 80. Provozovali celkem 46 druhů řemesel, což ve srovnání s obdobím vrcholného feudalismu bylo téměř o polovinu méně¹⁹⁾. Menší specializaci řemesel způsobil nejen úbytek řemeslníků, ale i omezená kupní síla obyvatelstva. Některá nesporně nezbytná řemesla (např. cihlář, kamnář) nejsou zastoupena vůbec.

Podle soupisu bylo v městě provozováno celkem 57 nezemědělských profesí (včetně oněch 46 řemesel), jimiž se živilo 197 lidí²⁰⁾.

V soupise obyvatelstva poddanských vsí nejsou řemesla uvedena, ačkoli i zde museli žít minimálně kováři, koláři a další řemeslníci spjatí s feudální zemědělskou výrobou.

Studium soupisu obyvatel podle víry z roku 1651 nám umožňuje učinit několik hypotetických závěrů týkajících se situace města Hradce Králové v uvedeném období:

1) město bylo třicetiletou válkou postiženo mimořádně těžce, k důsledkům několikeré přímé vojenské okupace se připojily i následky násilné rekatolizace a morové nákazy z roku 1650, jež měla v severovýchodních Čechách zvláště těžký průběh.

2) počet obyvatelstva ve srovnání se stavem v období předbělohorském klesl asi na polovinu, přičemž se - v samotném městě, nikoli jeho poddanských vsích - jednalo o regresivní typ populace v postproduktivním věku.

3) hospodářství, stagnující od konce 16. století, bylo válkou a jejími průvodními jevy podlomeno natolik, že město nebylo schopno ještě ve století následujícím plnit své berní povinnosti. Přesto si řemeslo udrželo relativně vysokou specializaci, svědčící o tom, že Hradec neprestal být tržním centrem. O životaschopnosti zemědělského obyvatelstva svědčí rychlé dosídlení za války vypálených a zpustlých dvorů na podměstí, stejně jako usedloství v poddanských vsích.

Tyto závěry by měla upřesnit komparace soupisu obyvatel podle víry s berní rulou z r. 1654, eventuelně s dalšími prameny nestatického charakteru.

HRADEC KRÁLOVÉ

ŘEMESLA, ŽIVNOSTI A PROFESE ZASTOUPENÉ V SOUPISE DLE VÍRY R.1651
(v závorce je uveden počet příslušníků dané profese, zlomek = město / posměstí)

Potravinářská odvětví		Dřevozpracující odvětví	
1. krupaři	1/3	31. bednáři	2/0
2. mlynáři	0/7	32. kolář	1/0
3. pekaři	8/8	33. řezbář	1/0
4. perníkář	0/1	34. tesař	2/10
5. rybáři	0/5	35. truhlář	1/0
6. řezníci	20/6		
7. sladovník	1/0	Stavební odvětví	
		36. sklenář	1/0
Oděvní odvětví		37. zedníci	3/2
8. barvíři	5/0		
9. jircháři	1/4	Ostatní profese a odvětví	
10. kloboučníci	2/4	38. apatykáři	2/0
11. kožešníci	3/0	39. formani	0/2
12. kraječi sukna	2/0	40. hrnčíři	2/0
13. krejčí	15/3	41. chomoutník	0/1
14. soukeníci	1/2	42. kořenář	1/0
15. ševci	14/0	43. knihaři	2/0
16. tkalci	5/7	44. kupci (kramáři)	4/1
		45. lazebník	1/0
Kovozpracující odvětví		46. lékaři, ranhojiči	1/1
17. klempíři	0/2	47. malíř	1/0
18. konváři	2/0	48. mydláři	7/0
19. kotláři	2/0	49. myslivci	2/0
20. kováři	3/2	50. prokurátoři	2/0
21. mečíři	1/0	51. provazníci	2/2
22. nožíř	0/1	52. sedláři	2/0
23. pozounář	1/0	53. svičkař	1/0
24. ručnickář	1/0	54. šenkýř	1/0
25. soustružník	1/0	55. učitelé, receptoři	4/1
26. špendlíkář	1/0	56. uzdaři	3/0
27. zámečníci	2/0	57. varhaník	1/0
28. zlatník	1/0		
29. zvonář	1/0		
30. železář	1/0		

VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA K ROKU 1651

	0 - 5 let		6 - 14 let		15 - 49 let		od 50 let		celkem
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	
město a podměstí:									
urození	-	1	-	3	2	4	2	2	14
měšťané	18	21	33	30	86	100	32	25	345
svobodníci	39	39	62	40	291	383	79	99	1032
poddani	8	5	12	10	163	105	17	19	339
židé	6	4	1	4	11	8	-	2	36
celkem	71	70	108	87	553	600	130	147	1766
		7,98%		11,04%		65,29%		15,69%	100%
vesnice									
svobodníci	2	2	9	8	21	30	4	1	77
poddani	40	48	70	68	182	208	26	24	666
celkem	42	50	79	76	203	238	30	25	743
		12,38%		20,86%		59,35%		7,4%	100%

nejstarší obyvatel ve městě: Jiří Dvořák, svobodník žijící na podměstí, 93 let
nejstarší obyvatel na vesnici: Majdalena Boucká, poddaná, chalupnice z Ločenic, 80 let

Poznámky:

1) *Soupis obyvatelstva Čech podle víry z roku 1651 se nachází ve Státním ústředním archivu v Praze, ve fondu Stará manipulace, sg. R - 109/45, B - H 20. V letech předmnichovské republiky z něj údaje týkající se Hradce Králové a jeho panství (f. 9 - 59) excerpoval historik a muzikolog Jaroslav Mikan (1881 - 1948). Osmrkový sešit s jeho výpisky je uložen ve sbírce Jaroslav Mikan, soukrová pozůstalost, Okresní archiv Hradec Králové.*

2) *Otto Placht, Lidnatost a společenská skladba českého státu v 16.-18. století, Praha 1957, s. 160.*

3) *Tamtéž, s. 160.*

4) *Je možné, že údaje, jež máme k dispozici, jsou mírně zkrácené tím, že děti předzповědního věku nebyly důsledně evidovány. K určité skepsi nás nutí abnormální index maskulinity ve věkové skupině 6 - 14 let, k optimistickým závěrům naopak výsledky, k nimž lze dojít při práci s materiálem, získaným sčítacími komisaři v poddanských vsích Hradce.*

5) *Židovské obyvatelstvo nebylo zřejmě evidováno všechno, neboť ve srovnání s jinými českými městy by šlo o skutečně nepatrné zastoupení; přitom mělo město židovské ghetto, jež se nacházelo na dnešním Kavčím plácku. Podezření umocňuje fakt, že k protizh-dovským represím, vrcholícím nuceným odchodem celého židovského etnika z Hradce, došlo až roku následujícího.*

6) *Vycházím z údajů, uvedených v práci E. Maura, Problémy demografické struktury Čech v polovině 17. století, ČSČH, XIX, 1971, s. 839 - 870).*

7) *Solař J.J., Dějepis Hradce Králové nad Labem a biskupství hradeckého, Praha 1870, s. 131 - 135.*

8) *Berní rula II. Popis Čech z roku 1654. Souhrnný index obcí, osad a samot k berní rule. SNP, Praha 1953, s. 268.*

9) *Solař J.J., c. d., s. 131 - 135.*

10) *Sr. T. Bílek, Dějiny konfiskací v Čechách, II, Praha 1883, s. 1277; údaj nekoresponduje s počtem "sousedů", do součtu jsou zahrnuty i domy šosovní, jichž bylo 16 a které byly osvobozeny od daně.*

11) *Berní rula uvádí k r. 1654 v Březhradě 1 nově osedlého sedláka a 4 nově osedlé chalupníky, ve Lhotě p. Strání 3 nově osedlé sedláky a 8 nově osedlých chalupníků, Berní rula II, s. 268.*

12) *Podle berní ruly žilo ve 13 poddanských vsích celkem 60 sedláků, 46 chalupníků, 42 zahradníků a 6 nově osedlých, sr. též T. Bílek, Dějiny konfiskací..., II, s. 1277.*

13) *V Lochenicích zřejmě dosud zkomírala předbělohorská partikulární škola, neboť ve fasi je uveden Pavel Khaul, rektor.*

14) *Čáňová E., Počátky rekatolizace na Hradecku, Acta Musei Reginaehradecensis, Scientiae sociales, XII, 1970, s. 68.*

15) *Tamtéž, s. 71 - 72.*

16) *Švenda F.P., Třetí měděný obraz města Hradce Králové nad Labem, II, Hradec Králové 1808, s. 156.*

17) *Součástí soupisu je i seznam kostelů s uvedením všech jejich příjmů. Z celé desítky městských a podměstských kostelů, existujících ještě v r. 1620, jich uvádí fase šest: kostel sv. Ducha v městě, filiální kostel sv. Jakuba na podměstí, zde rovněž pobožené kostely sv. Antonína a sv. Pavla; dále kostel sv. Anny na pražském podměstí, který od roku 1622 patřil minoritům, a k němu filiální kostel sv. Petra. Z vesnic měly kostel pouze Všestary, jenž patřil rovněž hradeckým minoritům, a Lochenice. Na katastru dnešního Nového Hradce Králové se nacházel kostelík sv. Jana Křtitele, zvaný "na poušti", kdysi farní, od r. 1624 filiální ke kostelu sv. Ducha.*

18) *L. Domečka, Z dějin Hradce Králové, Hradec Králové, b. r., s. 8.*

19) *Okresní archiv Hradec Králové, Archiv města Hradce Králové inv. č. 290, kn. č. 1, Berní rejstřík z let 1398 - 1402 (fragment), viz též P. Bělín, Ze správní a hospodářské agendy města Hradce Králové ve 14. a na počátku 15. století, Sborník archivních prací, XXIII, 1973, s. 156 - 191. Autor napočítal na 80 řemeslných odvětví.*

20) *Rovněž ve srovnání s obdobím zhruba o sto let později, kdy v městě žilo 250 řemeslníků, je slabá hospodářská potence města zřejmá, sr. Tereziánský katastr český, I, Praha 1964, s. 253. @LH 6*

ZUSAMMENFASSUNG

DIE STADT HRADEC KRÁLOVÉ IM LICHT DES VERZEICHNISSES DER EINWOHNER NACH DEM GLAUBEN VOM JAHRE 1651

Das Verzeichnis der Einwohner Böhmens dem Glauben nach vom Jahre 1651 ist die erste systematische Evidenz der Einwohner in Böhmen; es wurden sämtliche Bewohner von einzelnen Herrenhöfen mit Angabe der Sozialstellung, des Alters sowie der religiösen Charakteristik evidiert. Das Material spiegelt die ökonomische, soziale und demographische Charakteristik der Stadt Hradec Králové kurz nach dem Ende des dreißigjährigen Krieges wider.

1651 lebten in der Stadt insgesamt 1776 Menschen, davon 862 Männer und 904 Frauen. Ein sehr niedriger Prozentsatz war von Kinderpopulation, nur 19,03% der Gesamtzahl der Bevölkerung. Die Bevölkerung über 50 Jahre war im Gegenteil sehr zahlreich - 15,69%; das heißt, daß in der Zeit nach der Schlacht am Weißen Berg es sich um einen regressiven Typ der Population mit einer niedrigen Kinderquote handelte.

Was die Sozialstruktur anbetrifft, kam meistens freie Bevölkerung vor - insgesamt 1032 Personen, sämtlich in Vorstadthöfen angesiedelt. In der Stadt lebten 14 Personen im Ritterstand, 345 Stadtbürger (1614 waren es 781 "Nachbarn"), 36 Juden und 223 Untertanen.

Zur Stadt gehörten insgesamt 23 Untertanendörfer, davon waren zwei verlassen. In den bewohnten Dörfern lebten 743 Menschen, davon 33,24% Kinder; die Vertretung der Kinderpopulation war hier günstiger.

Die Verhältnisse in der Religion zeugen für eine erfolgreich verlaufende Rekatholisierung - in der Stadt gab es gar keine Nichtkatholiker, in den Untertanendörfern nur ganz vereinzelt.

Trotz des wirtschaftlichen Verfalles blieb eine hohe Handwerkspezialisierung in der Stadt erhalten: es siedelten hier 100 Handwerker, in der Vorstadt dann 80 Handwerker. Sie übten insgesamt 46 Handwerkart aus.

Aufgrund des Verzeichnisses kann man auf eine schwere Verletzung der Stadt infolge der Kriegsergebnisse, eine gewaltige Rekatholisierung und auch Pestepidemien vom Jahre 1650 schließen. Die Zahl der Bevölkerung senkte sich im Vergleich zum Stand in der Zeit vor der Schlacht am Weißen Berg etwa auf die Hälfte.